

Projekt AGENDA 21 - Trvalo udržateľný rozvoj vidieka - v susednej krajine Slovensko – Rakúsko v rámci projektu Slovenskej technickej univerzity (STU) Bratislava – Interreg III A.- Stavebná fakulta, Katedra architektúry a Katedra pozemného staviteľstva

Je možné uskutočniť rakúsky projekt trvalo udržateľného rozvoja vidieka G21 (Gemeinde 21-der Niederösterreichische Weg zur Gemeinde mit Zukunft) na Slovensku ?

V Rakúsku je k dispozícii Príručka- metodika: OBEC 21- Základný kameň obnovy obcí Dolného Rakúska (Dolnorakúska cesta k obci s budúcnosťou). Autormi sú: DI Haas,B.-DI Schlichtling, A.- Mag. Trischler, K.- DI Wolansky, I.- DI Steiner T. (november 2005- 24 ss.), ktorú vydal Amt der Niederösterreichischen Landesregierung St. Poelten (Úrad Spolkovej krajiny Dolné Rakúsko). Spolková krajina Dolné Rakúsko je na úrovni regiónu Európy NUTS II a má cca 1,3 milióna obyvateľov. Spolok pre obnovu dedín a miest- kancelária v Hollabrunne, má na starosti časť Weinviertel, čo je cca ¼ z územia tejto spolkovej krajiny.

Cieľom týchto aktivít sú „pravidlá hry“ v území, motivácia obyvateľov k aktívnej participácii na rozhodovaní vo veciach verejných

V rámci rakúskeho pilotného projektu NÖ G21 sa pokúsi skupina Stavebnej fakulty, Katedry architektúry a Katedry pozemného staviteľstva na STU Bratislava uplatniť v dvoch obciach proces trvalo udržateľného rozvoja vidieka. Partnerskou organizáciou projektu je NÖ Dorf und Stadterneuerung (organizácia : Spolok pre obnovu miest a obcí Spolkovej krajiny Dolné Rakúsko).

Boli vybrané dve obce s približne 3000 obyvateľmi s rozdielnymi polohami.- krajinnými typmi.

Smolenice, okres Trnava, leží približne 70 km severne od Bratislavy na južnom úpätí Malých Karpát. Obec leží v prekrásnom prostredí, je relatívne dobre štrukturovaná. Infraštruktúra funguje, obyvatelia majú na dosah všetko, čo potrebujú v rámci dennej spotreby. Napriek aktivitám zopár podnikateľov – továreň na výrobu farbív a lakov (CHEMOLAK Smolenice), je veľký dopyt po pracovných príležitostiach, čo vedie k odsťahovaniu obyvateľov v prvom rade do urbanizovaného prostredia Bratislavy.

Dominantou Smoleníc je zámok Pálffyovcov, ktorý bol dostavaný až po II. svetovej vojne a bol daný do užívania a a aj dnes ho obhospodaruje SAV, ale využíva sa aj na turistické účely. Obec Smolenice má k dispozícii Územný plán z 90-tych rokov, ktoré by bolo potrebné prepracovať, aktualizovať a znovu schváliť.

Nepriaznivé oblasti (témy) boli zadefinované v spolupráci s predstaviteľmi a obyvateľmi obce v priebehu prvej etapy workshopu:

- podpora a vybudovanie turizmu
- vypracovanie energetického konceptu (obec a región disponuje bohatou zásobou dreva)
- oživenie regionálnych poľnohospodárskych cyklov.

Pre ďalšie prepracovanie týchto tém boli vytvorené pracovné skupiny.

Dunajská Lužná, oblasť Bratislavy, leží cca 15 km juhovýchodne od hlavného mesta Slovenska, pozdĺž hlavnej dopravnej trasy východ- západ, v prímestskej zóne Bratislavy. Najväčším problémom obce je značný rast počtu obyvateľstva. Do roku 2030 je

predpokladaný nárast počtu obyvateľstva z terajších 3000 na 13 000 osôb. To je výzvou pre obec. Treba vybudovať rozšírenie obytných súborov, koncept pohybu obyvateľstva s náhľadom do budúcnosti a k tomu prislúchajúcu infraštruktúru. Zloženie obyvateľstva je veľmi nehomogénne, je málo prvotných obyvateľov „starousedlíkov“, ktorí sa zreteľne identifikujú s rodnou obcou. Popri stúpajúcich cenách pozemkov sú privátne vlastnícke vzťahy na okraji mesta často nejasné. Tlak investorov sťažuje prácu vedenia obce, musí byť vyriešená otázka kvality života. Slogan „kvalita pred kvantitou“ by mala v budúcnosti stáť nad plánovaním.

Pre vybudovanie trvalo udržateľného rozvoja obce sa pripravuje objasnenie potreby špecializovaných pracovných skupín na čele s kreatívnymi ľuďmi obce, s podporou odborníkov. Podkladom pre budúcu prácu slúžia v súčasnosti už existujúce územné plány. Areál medzi Dunajom a obcou by sa mal revitalizovať, znovu zaviesť staré rameno Dunaja. To je súčasne prímestská rekreačná oblasť aj oblasť ochrany prírody. Môžu byť vybudované aktivity pre voľný čas ako rybárstvo, člnkovanie a jazda na koni. Cyklistická trasa na starej aj novej hrádzi proti povodňam pozdĺž nadregionálneho hydrického biokoridoru Dunaja by sa mala napojiť na nadregionálnu sieť línií zelene- biokoridorov aj na smer Malé Karpaty. Dunajská Lužná je archeologickým náleziskom pamiatok z doby bronzovej. Obsiahle vykopávky a nálezy ukazujú na kolonizačné aktivity už v dobe kamennej. Uvažuje sa o zakladaní archeologického parku a o prepojení s existujúcim archeologickým parkom Carnuntum a ostatnými historicky významnými miestami v Rakúsku.

Pilotný projekt Dunajská Lužná

Vízia Územného Plánu pre obec Dunajská Lužná

Spolupráca.....	Ing.Ladislav Cingel, starosta RNDr. Iveta Řičánková, prednostka
Riešiteľský team	Bac. Milan Zelenay Bac. Petra Wirthová Bac. Daniela Mederlyová
Konzultanti	Doc.Ing.arch. Jarmila Húsenicová, PhD. Dipl.Ing. Edwin Hanak RNDr. Jana Ružičková, PhD. Ing.arch. Monika Šmíralová, PhD.

Principiálnu pozornosť v rámci obnovy dedín a miest v Spolkovej krajine Dolné Rakúsko venujú neformálnemu zaangažovaniu verejnosti miestnych obyvateľiek a obyvateľov do rozvojových procesov v ich katastrálnom území, od participatívneho formovania vízií , cez plány až po ich presadzovanie a realizáciu v území. **Proces „ Gemeinde 21“ je stratégiou nie na úrovni jednotlivých izolovaných obcí, ale na úrovni strediskových obcí. Na Slovensku po ich zrušení možno prirovnať toto územie k zdola sa formujúcemu mikroregiónu.** Inštitucionálne na základe uznesenia vlády SR č.222/1997 existuje „ Program obnovy dediny na Slovensku“ , ktorý je v gescii Ministerstva životného prostredia SR. Vzhľadom k obmedzeným finančným prostriedkom je každoročne podporených cca 19% projektov, priemerná výška dotácie bola cca 70.000,- Sk

Z hľadiska priestorovej ekonomickej štruktúry Európy existuje jeden jadrový priestor, tzv. Modrý banán (Paríž- Londýn- Benelux- Porúrie- Porýnie- Mníchov- Miláno)

a ďalej niekoľko významných makroregiónov. **Začína sa hovoriť o potenciálnom druhom európskom jadre, a to v strednej Európe, tzv. Nový banán (Berlín- Praha- Viedeň- Brno- Sliezsko- Gliwice- Katowice- Ostrava- Havířov -Bratislava- Budapešť- Zagreb- Terst).**

Z hľadiska Európskej perspektívy priestorového rozvoja (ESDP) a ESPON boli v rámci INTERREG III Programu v roku 2006 vytvorené tri varianty rozvojových scenárov pre Európu do roku 2030- maximalistický, optimálny a minimálny.

Bratislavský región sa nachádza v každom z nich.

Pre Dunajskú Lužnú z toho vyplýva, že má šancu participovať na špičkovom európskom rozvoji. Napr. v roku 2016 má byť zrealizovaný vysokorýchlostný železničný koridor TEN-

T 17 Paríž- Bratislava.

Obsah

- ZÁKLADNÉ IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

- BÝVANIE A VÝVOJ OSÍDLENIA

- Vývoj obyvateľstva

- MEDZINÁRODNÁ – REGIONÁLNA – LOKÁLNA DOPRAVA

- Rozvojové oblasti a osi

- ROZVOJ TURIZMU

- POĽNOHOSPODÁRSKA PRODUKCIA A JEJ FINALIZÁCIA

- OCHRANA PRÍRODY A TVORBA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

- KOMUNIKAČNÉ VÄZBY NA SPOLKOVÚ KRAJINU DOLNÉ RAKÚSKO

Základné identifikačné údaje

- Kraj : Bratislavský
- Okres : Senec
- Sídlný útvar : Dunajská Lužná
- Katastrálne územie : Jánošíková, Nové Košariská, Nová Lipnica
- Počet obyvateľov (2002) : 3350
- Výmera katastrálnych území : 2695,29 ha

Dunajská Lužná sa rozprestiera 15 km juhovýchodne od centra hlavného mesta SR – Bratislavy. Obec je situovaná po oboch stranách štátnej cesty E575, ktorá spája Bratislavu s Novými Zámkami a s Komáromom. Obec vznikla v roku 1974 spojením troch samostatných

obcí: Jánošíková, Nová Lipnica a Nové Košariská. Katastrálne územie obce siaha až po koryto Dunaja..

Geotermálna energia: Dunajská Lužná sa nachádza nad významným ložiskom geotermálnej energie, nad centrálou depresiou Podunajskej panvy. Celkový energetický potenciál centrálnej depresie predstavuje 2558 MW. Pre Dunajskú Lužnú možno odhadnúť využiteľný potenciál na 5 MW – možnosť využitia pre tepelné čerpadlo. Možnosť využitia slnečnej energie – slnečné kolektory a fotovoltické články na výrobu elektrickej energie a tiež využitie živočíšnych exkrementov z Roľníckeho družstva na získanie energie z bioplynu (napr. Güssing v Burgenlande /splynovanie – metanizácia siláže).

Strategický význam v obci majú podzemné vody – celé katastrálne územie je v ochrannom pásme II. stupňa – studne pitnej vody v množstve rádovo niekoľko 100 l/s (voda najmä pitná je strategickou surovinou 21. storočia, ide o **svetovo významné zdroje pitnej vody**).

Prírodný potenciál: geotermálne vody – vrt cca 1km hlboký v lokalite Urbárske pri štrkovisku. Katastrálnym územím Dunajskej Lužnej netečie žiadny iný vodný tok okrem Dunaja. Dunajské rameno vyschlo- bolo zanesené – zazemnené. V Hamuliakove sa nachádza spoločná ČOV a prečerpávacie stanice sú v katastri obce Kalinkovo.

Problémy v území:

V katastrálnom území je príliš málo vitálnej vegetácie stanovištne prirodzenej, zastúpené sú invázne druhy stromov, napr. agát). Treba revitalizovať najmä líniovú zeleň alejí a vetrolamov pozdĺž ciest. Obec nemá finančné prostriedky na potrebné zalesňovanie.

Hluk od letiska je 60 – 75 dB. V oblasti sa nachádza náletový kužeľ (letisko M. R. Štefánika), ochranné pásmo s výškovým obmedzením (n. v. 172-272 m – sklon 4%).

Spracovateľ pôvodnej ÚPN obce, z r. 1995, je HUPRO s.r.o.(textová a tabelárna časť a grafická časť M 1:2880).

Zmeny a doplnky k ÚPN-O z r. 1998 HUPRO s.r.o.

Zmeny a doplnky k ÚPN-O z r. 2006 DMProjekt s.r.o.

V súčasnosti vypracovávajú Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Ing. A. Szuhová a Ing. K. Gémesi

Mapy (ortofotomapy,, katastrálne, základné mapy pre SR)

Bývanie a vývoj osídlenia

Vývoj osídlenia Dunajskej Lužnej siaha až do praveku, kolonizácia územia prichádzala po Dunaji od Stredozemného mora, obdobia neolitu -3000 p.n.l., čo dokazujú archeologické nálezy v katastri Nové Košariská. 1500-1300 pr.n.l. – pohrebisko a sídlisko z tzv. strednodunajskej mohylovej kultúry = archeologické nálezy v katastri obce – unikátna keramika monumentálnych rozmerov obetných darov s gréckymi lomenými motívami a motívami býčích hláv (porovnateľná s nádobami “pithoi“ na skladovanie potravín minojskej kultúry na Kréte – Knossos, Festos, Hagia Triada), ktoré patria k najstarším archeologickým nálezom na území Slovenska .

- doba bronzová

Bola tu objavená Halštatská kultúra (popolnicové hroby). Bolo preskúmaných 5 mohýl, z ktorých najstaršie sa datujú do 750- 550 rokov pred Kristom do Kalenderberskej kultúry (kultúra kniežacích mohylových hrobov). Predpokladá sa, že územie bolo obývané aj v dobe železnej a trvalé osídlenie trvá až do súčasnej doby.

Prvá doložená imigrácia je z 13.str. kedy nemecky hovoriace obyvateľstvo z alpskej oblasti imigrovalo na toto územie.

Po tatarskom plienení v roku 1241 a počas Rakúsko-Uhorska vzniklo maďarské a rómske etnikum miestnych obyvateľov.

Od polovice 19.str. máme dokladovaný vývoj počtu obyvateľstva, ktorý v 19. a 20.str. kolísal okolo 1400 obyvateľov až do druhej svetovej vojny.

V súvislosti s vojnovými a povojnovými udalosťami v území Sudet nastala imigrácia slovensky hovoriaceho obyvateľstva z Oravy a Liptova a z Bielych Karpát- Košarísk. Takto sa vytvorili štyri hlavné národnostné skupiny súčasnej populácie obce.

- k 1.1.1974-

sídlný útvar Dunajská Lužná bol vytvorený administratívnou integráciou katastrálnych území obcí Jánošíková, Nová Lipnica a Nové Košariská.

Schematicky prierez historickým vývojom znázornený v bodoch:

- archeologické nálezy reprezentujú najstaršie dejiny Slovenska

- eneolit

1500-1300 pr.n.l. – pohrebisko a sídlisko z tzv. strednodunajskej mohylovej kultúry = kultúra mohylových hrobov (archeologické nálezy v katastri obce)

- doba bronzová

okolo roku 600 pr.n.l. - Halštatská kultúra - Kalenderberská (popolnicové hroby)

- keltské osídlenie

- stredovek

po r. 1240 – po tatarskom plienení osídlenie nemecky a maďarsky hovoriacimi prisťahovalcami

- najstaršia písomná zmienka z 13. stor

- 17.- 18. stor. – trhové miesto

- po r. 1945- vysťahovanie nemeckých a maďarských obyvateľov na základe výsledkov II. svetovej vojny (Benešove dekréty)

- k 1.1.1974-

sídlný útvar Dunajská Lužná bol vytvorený administratívnou integráciou katastrálnych území obcí Jánošíková, Nová Lipnica a Nové Košariská.

Obyvateľstvo sa pôvodne živilo rybolovom a chovom dobytky. Stavaním hrádzí okolo Dunaja obyvateľstvo postupne kultivovalo pôdu (civilizácia v údolí veľkých riek, ako napr. Mezopotámia- dnešný Irak).

Počet obyvateľstva v 19. a 20. a predpoklad v 21. storočí:

r. 1869 - 1480

r. 1994 - 2808

r. 1890 - 1311

r. 2002 - 3350

r. 1930 - 1445

r. 2020 - 9200

r. 1950 - 1781

r. 2030 - 13390

r. 1991 – 2735 obyv., 768 b.j., obložnosť bytu 3,56 obyv., index vitality k 31.12.1994 – 150,0- t.j. veľmi priaznivý z hľadiska demografického vývoja- rastový.

Medzinárodná - regionálna – lokálna doprava

V súčasnosti sa Dunajská Lužná rozprestiera po oboch stranách štátnej cesty E575. Agradačný val Dunaja predstavuje hrebeň Veľkého Žitného ostrova a preto je ním vedená trasa železnice regionálneho i nadregionálneho významu. Plánované cestné siete sú:

- výstavba nultého okruhu Bratislavy (diaľnica D4)

- výstavba rýchlostnej cesty R7- optimálne vedenie trasy VARIANT A- v medzihrádzovom priestore- na estakáde,najmä v križení s novou kompozičnou a dopravnou osou- prepojením VD Hrušov s novým prístaviskom pre športové lode a Dunajbus.

Dopravné napojenie na nadradenú cestnú sieť:

- cesta I.tr.č.63 Bratislava-Komárno
- cesty III.tr. - č.0635 smer Kalinkovo
 - č.0634 smer Miloslavov
 - č.0632 smer Tomášov

Dopravné napojenie na nadradenú železničnú sieť:

- železničná trať č. 371
- v roku 2016 má byť zrealizovaný vysokorýchlostný železničný koridor TEN-T 17 Paríž- Bratislava.
-

Rozvojové oblasti a osi:

- metropolitné územie sídelno-regionálnej aglomerácie Viedeň-Brno-Bratislava-Gyor
 - obec je jeho súčasťou
- nové kompozičné osi v katastrálnom území obce:
 - radiálna os z ťažiska Bratislavy severozápadno-juhovýchodným smerom pozdĺž Dunaja
- nová kompozičná os s vytvorením centra obce v dotyku s Obecným úradom a majestátnym niekoľkostoročným dubom ako symbolom vitality obce juhozápad - severovýchod – prepojenie VD Hrušov a štrkovísk (smer Senec - Trnava), kombinovaná s dopravnou funkciou.

Rozvoj turizmu

- archeologický park – kultúrno-historické dedičstvo a potenciál pre trvalo udržateľný rozvoj

Obec je známa v európskej archeológii významným mohylovým pohrebiskom zo staršej doby železnej (700 – 550 pred.n.l.). V katastri Nové Košariská v oblasti mohýl uvažujeme s vybudovaním archeologického parku, ktorý bude súčasťou ukladného nového centra obce. Súčasťou parku by boli detské ihriská, oddychové plochy a stromové aleje. Tento archeopark by bol súčasťou cykloturistickeho okruhu, ktorý by zahŕňal aj mohylu č. 5, kde je uvažovaný archeologický skanzen „in situ“, v blízkosti Novej Lipnice je po konzultáciách s archeológom Mgr.R.Čambalom by bolo možné zrealizovať archeologický skanzen s možnosťou unikátneho prechodného ubytovania a usporiadania archeologických workshopov, hľadať možnosti finančného zabezpečenia pokračovať v archeologických výskumoch. Archeopark bude priamo napojený na rekreačnú oblasť okolo štrkovísk pri železničnej stanici, s napojením na VD Hrušov a prístavisko na Dunaji. Na predmetné územia je nutné vypracovať územné plány zón s regulatívami pre intenzitu zástavby.

- rekreačné priestory pri Dunaji v medzihrádzovom priestore a vo väzbe na štrkoviská

Pri VD Hrušov navrhujeme osobné prístavisko pre športové lode a Dunajbus z Bratislavy, rekreačné priestory v medzihrádzovom priestore so záchytným parkoviskom s občianskou vybavenosťou (reštaurácie s letnými terasami, bufety,pláže s ihriskami, ubytovaním formou skanzenu a v apartmánoch- bungalovoch v prírodnom prostredí s ochranným pásmom zelene pre CHKO Dunajské Luhy, s minimálnou šírkou 50 m. V tomto priestore doporučujeme revitalizáciu suchých ramien Dunaja s obnovením zelene a so sprietočnením jedného z mŕtvych ramien. Potrebný prietok vody predstavuje 7m³/s.

Vhodné aktivity sú člnkovanie, rybárstvo, poľovníctvo. Na predmetné územia je nutné vypracovať územné plány zón s regulatívami pre intenzitu zástavby.

- fitness – wellness- relax, kongresové centrum

Pri štrkovisku s geotermálnym vrtom by bolo vhodné vybudovať fitness-wellness, a kongresové centrum s hotelovým ubytovaním, s bazénmi, saunami, športovými ihriskami, squashovými a tenisovými kurtami, ktoré by slúžili na príjemnú regeneráciu a vďaka príjemnému prostrediu na rozvoj turizmu Dunajskej Lužnej. Na predmetné územia je nutné vypracovať územné plány zón s regulatívami pre intenzitu zástavby.

- cykloturistika

V súčasnosti vedie turistická a cyklistická trasa po starej hrádzi. Rekreačná doprava pozdĺž historickej protipovodňovej hrádze (ktorá je pamiatkovo chránená) VD Hrušov – Kalinkovo. Ideálne podmienky pre cyklistickú dopravu: Limbach – Svätý Jur – Slovenský Grob – Chorvátsky Grob – Ivánka pri Dunaji – Most na Ostrove – Dunajská Lužná – Hamuliakovo. Obec rieši ešte nové rozšírené cykloturistické trasy.

- jazdectvo

V areáli bývalého vojenského útvaru sa v súčasnosti nachádza agroturistický areál, so zameraním na chov koní a jazdectvo (15 arabských koní).

- vodné športy

V areáloch štrkovísk, VD Hrušov je možné praktikovať windsurfing, surfing, vodné skútre, šlapacie vodné bicykle, člňkovanie a ďalšie. Existujú koncepcie sprietočnenia mŕtveho ramena Dunaja (potreba 7m³/s, spracovateľ HYCO Bratislava 1994, Ing. Jančoková 1998). Je nutné riešiť finančnú a projektovú realizáciu sprietočnenia

- ekoturizmus viazaný na CHKO Dunajské Luhy (birdwatching, a pod.)

Pozorovanie prírody bude so špecializovaným sprievodcom a animáciami. Je potrebné budovať pozorovateľne, prípadne vyhliadkové veže, citlivo zasadené do krajiny - (napr. drevené trámové stavby).

Poľnohospodárska produkcia

- finalizácia poľnohospodárskej produkcie

V obci sa nachádzajú firmy, zamerané na produkciu jabĺk rôznych odrôd, ich spracovanie na šťavy, čo je možné využiť v turizme ako ponuku miestnych produktov s vyššou pridanou hodnotou. Ďalej je územie vhodné pre pestovanie huby hl'uzovky (tuber melanosporum). Je to finančne veľmi lukratívna komodita v blízkosti odbytísk – reštaurácií- Viedeň, Bratislava, Gyor.

- ornú pôdu v blízkosti Dunaja a CHKO Dunajské Luhy transformovať na lúky a pasienky (polyfunkčné využitie pre rekreáciu)

Je želateľné zvýšenie percenta zalesnenia, čo je možné realizovať v medzihrádzovom priestore v rámci ochranného pásma zelene a veterných bariér- vetrolamov pozdĺž poľných ciest a komunikácií. Tiež navrhujeme transformáciu niektorých orných pôd na lúky a pasienky s využitím pre rekreáciu a šport.

- špecializácia poľnohospodárskej produkcie na biopotraviny

S ohľadom na svetové trendy je vhodné obmedziť, v lepšom prípade eliminovať používanie chemických prostriedkov v poľnohospodárstve- a využívať úrodnú produkčnú pôdu so zameraním na špecializovanú produkciu biopotravín.

- zalesnenie inokulovanými (naočkovanými) dubmi hl'uzovkou vyžadujú pH pôdy 7-8,5

V ÚPN obce sa navrhuje obhospodarovanie v súlade s Lesným hospodárskym plánom (LHP). Odporúčenie zachovať drevinnú skladbu tvrdého luhu – dub (quercus), brest (ulmus), jaseň (fraxinus), vŕba (salix), topol' biely (populus alba) a topol' čierny (populus nigra). Postupne znížiť zastúpenie agátu a zvýšiť podiel duba a jaseňa. Pri zalesňovaní dubom plstnatým by mohlo byť ekonomicky zaujímavé použiť inokulované (naočkované) stromy.

Pestovanie huby hl'uzovky (lanýže) predstavuje ekonomicky lukratívne možnosti.

Výrobná sféra – sekundárny sektor

- výroba z kovu
- zámočnictvo
- stolárska výroba
- výroba keramiky

Služby

V Dunajskej Lužnej sa nachádza veľký počet malých obchodov s rôznym zameraním, najčastejšie na stavebníctvo. Navrhujeme špecializovať ponuku tovarov a služieb pre potreby a podporu cestovného ruchu, wellness rekreácie a turizmu (napr. propagácia archeologických nálezísk, archeologické predlohy pre keramiky, šperky, tkaný textil a tradičné jedlá, sušené ovocie a kvetinové aranžmány a pod.).

Ochrana prírody a tvorba životného prostredia

- posilnenie a dotvorenie Územného systému ekologickej stability krajiny (ÚSES):
 - biocentrá
 -- biokoridory
 - interakčné prvky
- križovania s trasou cesty R7 riešiť s umiestnením cesty na estakádu vzhľadom na špecifické nároky vlhkomilných ekosystémov ÚSES.
- v katastri Nové Košariská sa nachádza CHKO Dunajské luhy.
- plánované aktivity:
 - revitalizácia suchých ramien Dunaja
 - výsadba vetrolamov pozdĺž poľných ciest
- využívanie obnoviteľných ekologických zdrojov energie (slnečná energia., tepelné čerpadlá- vysoká hladina podzemnej vody, geotermálna energia, biomasa, bioplyn z exkrementov).

Väzby na Spolkovú krajinu Dolné Rakúsko

- aplikácia Agendy 21 na slovenské pomery – Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
- vybudovanie cykloturistických trás a okruhov podľa hotového projektu
- marketing- servis- motivácia- otvorený dialóg s obyvateľmi.

Urbanistická vízia Dunajskej Lužnej **Zóna**

V rámci nášho projektu riešenia zóny sme zamerali pozornosť na riešenie centra mesta okolo cca 350 rokov starého monumentálneho duba pri Mestskom úrade, ktorý je chránený. Dve hlavné osi (kompozičný kríž), ktoré spájajú v smere severozápad- juhovýchod pozdĺž Dunaja Bratislavu s Komárnom a v kolmom smere severovýchod- juhozápad Senec s Vodným dielom Hrušov, sa stretávajú na novo vytvorenom kruhovom objazde, ktorý umožní mestotvorným spôsobom plynulú premávku bez použitia semaforov. Kruhový objazd tak umožní odbočenie na ktorýkoľvek smer.

Pred Mestským úradom sme vytvorili zelený park s lavičkami, ktorý je prerušený spojnicou Senec a Vodné dielo. Touto cestou sa tak spája železničná doprava s vodnou dopravou (ak predpokladáme že bude vytvorená zástavka pre vodný autobus). Park je v tvare slnka, ktorého centrálny bod je fontána a lúče predstavujú chodníky. Ostatné plochy parku sú zatravnené a tak je vytvorené príjemné prostredie pre oddych a relax. Pár metrov od novovytvoreného parku, v časti, kde sa doteraz nachádza futbalové ihrisko (v jame) navrhujeme pre budúce využitie realizáciu obchodného centra. Súčasťou obchodného centra by boli podzemné garáže, obchodné a kultúrne priestory. Ďalšou časťou obchodného centra by bol samostatne stojaci objekt, ktorý by slúžil na prevádzku pošty a banky. Bol by dominantný svojou vežou,

ktorá by slúžila ako orientačný bod a vyhliadková terasa. Takto riešená zóna, centrum Dunajskej Lužnej, by tak mohlo slúžiť ako predmestie Bratislavy,